

[Hans Hedtoft.]

veres af USA, gratis, d. v. s. det betales af de amerikanske skatteydere og ikke af de danske skatteydere, hvorimod vi roligt kan regne med, at de danske skatteydere var kommet til at betale det hele, dersom vi havde fået et nordisk forsvarsforbund, eller dersom Danmark i dette øjeblik havde stået isoleret og måttet føre sit niveau op på højde med Sveriges.

Vi er fra vor side helt enige med den højtærede udenrigsminister i hans påtale overfor den amerikanske embedsmand, der har fremsat urigtige oplysninger om de danske værn og det danske folks vilje til at værne sin frihed. Der siges ofte tåbeligheder om Amerika i Danmark, men vi må have lov til fra denne talerstol at pege på, at der siges også mange tåbeligheder i Amerika om Danmark. I almindelighed er det all right. Vi er to frie lande, og vore folk skal have ret til frit at sige deres mening. Men da det her drejede sig om offentliggørelse af en embedsmands rapport, er der grund til officiel påtale. Løvrigt vil jeg gerne tilføje, at jeg synes, vi har grund til at være taknemlige for den undskyldning, der nu så omgående er indløbet fra State Department i officiel form, og som understreger, at det virkelig er sådan, som vi godt vidste i forvejen, at vi er selvbestemmende og enebestemmende her i landet om, hvilket værn vi skal have, og hvordan vi skal indrette os; vi er kun i samarbejde med et andet land. Vi har ligeledes grund til at være taknemlige for, at USA's ambassadør, Mrs. Eugenie Anderson, straks har påtalt det skete og på så energisk og udmærket måde har vejledet både sin regering og det amerikanske folk om sandheden om vort lands stilling og vore bestræbelser.

Om selve sagen vil jeg gerne sige følgende: vore militære udgifter i sammenligning med andre landes udgør i øjeblikket 3 pct. af Danmarks nationalindtægt, medens Norge bruger henved 5 pct., Sverige over 5 pct., England 10 pct. og Amerika endnu mere. Det kan altså ikke nægtes rent sagligt, at Danmark efter disse statistiske beregninger ligger lavere end de andre medlemmer af Atlantpagten og også lavere end Sverige. Det er i og for sig forståeligt, om man i visse kredse i Amerika, der i øjeblikket ofrer så meget både i penge og i menneskeliv for

andre landes sikkerhed, særdeles opmærksomt følger, hvilke anstrengelser andre frie nationer udfolder for at styrke deres forsvar.

Det er imidlertid også en kendsgerning, at man indenfor Atlantpagten er ganske klar over, at man ikke uden videre kan benytte disse procenter som målestok, rent bortset fra at statistikken ikke er lige nøjagtig i alle disse lande; den danske statistik er sikkert grundigere og ærligere, end statistikken er det under visse andre himmelstrøg. Man er imidlertid klar over, at der må tages hensyn til landenes almindelige økonomiske stilling, derunder eventuelle valutavanskeligheder, til deres rigdomme på råvarer og produktionskræfter og som følge deraf også til nationalindtægtens størrelse pr. indbygger i de enkelte lande. Der er ingen grund til at tro andet end, at man gennem de forhandlinger, som i den kommende tid finder sted mellem Atlantpagtlandene om deres økonomiske byrder og hensynet til landenes sociale standard, vil nå frem til en ordning, der vil tage berettiget hensyn til Danmarks forhold, og der er aldeles ingen grund til at tro, at Danmark som medlem af Atlantpagten skulle få større byrder, end medlemsskab af et skandinavisk forsvarsforbund ville have medført. Der er overhovedet grund til, synes jeg, i denne forbindelse at aflevere denne replik, at visse folk herhjemme ikke kan tage patent på betoningen af alt dette med den sociale standard. Det er en af Marshallplanens, og det er en af Amerikas totale forudsætninger for hele deres hjælpeprogram for Europa, at dette sociale hensyn aldrig skydes i baggrunden. Der er ikke eet af de officielt foreliggende dokumenter fra amerikansk side, der ikke betoner dette. Derfor skulle der være en mulighed for, at et frisindet og socialist indstillet demokrati kan nå til overensstemmelse med Amerika i denne henseende.

Der er endelig et andet argument, som anføres fra Atlantpagtmodstanderne, og som jeg gerne vil sige et par ord om. Man siger, at Danmark ved at gå ind i Atlantpagten har forskærtset sin mulighed for f. eks. sammen med Sverige at optræde som mægler mellem øst og vest; man siger endvidere, at man løber en fare for blot at blive en ja-siger eller en hale til USA. Ja, noget sådant kan siges, men viser det, der faktisk